

Opis zanimanja

Akušer-babica (Neonatal Nurse Practitioner)

Opis posla:

Akušer-babica učestvuje u zbrinjavanju žena pre, tokom i posle porođaja, neguju novorođenčad te pružaju podršku i daju obaveštenja, za koja su ovlaštene, članovima porodice, pogotovo budućem ocu. Neke akušer-babice rade na ginekološkim odeljenjima gde leže žene sa bolestima reproduktivnog sistema.

Od trenutka prijema trudnice na porođajno odeljenje akušer-babica čini sve kako bi se buduća majka osećala dobro i sigurno. Upoznaje je s osobljem i odeljenjem te joj objašnjava što će se i kada raditi. Ona je celo vreme uz trudnicu. Pruža joj podršku i prati njeno stanje – disanje, puls, krvni pritisak, temperaturu te snagu, učestalost i trajanje trudova. Prati otkucaje srca nerođenog deteta i o svemu tome obaveštava lekara. Nadalje, akušer-babica pomaže trudnici da se smesti u što udobniji položaj i vlaži joj usta, budući da ne sme ništa da jede ili pije. Pomaže joj pri mokrenju, podstiče na pravilno disanje i opuštanje između trudova te preduzima i druge mere kako bi ovo razdoblje ženu što manje iscrpilo. Vrlo je važno da joj tumači što se događa i daje potrebne informacije, kako bi smanjila stres zbog neizvesnosti i pogrešnog razumevanja događaja.

Akušer-babica priprema trudnicu za porođaj, što uključuje i davanje injekcija i infuzije, uzimanje materijala za analize, pomoć pri posebnim postupcima za ublažavanje bolova i tome slično.

Tokom samog porođaja akušer-babica posebno vodi računa o sprečavanju zaraze i pravovremenom prepoznavanju znakova krvarenja. Briga za tek rođeno dete usmerena je na osiguravanje prohodnosti disajnih puteva, sprečavanje pothlađivanja i procenu njegovog stanja, što uključuje disanje, boju, mišićni tonus i slično.

Uloga akušer-babice vrlo je važna i onda kada se primenjuju posebna pomagala za dovršavanje porođaja, na primer negativni krvni pritisak, ili kada se utvrdi potreba za carskim rezom. Ubrzo nakon porođaja žena se premešta na odeljenje. Tamo se akušer-babice brinu za njen odmor, ishranu, higijenu i psihičko stanje. Prate kako se žena oseća. Majkama treba da pokažu i objasne kako treba da stave dete na prsa i kako treba pravilno da ga doje. U sklopu pripreme za otpust treba da im odgovore na sva pitanja koja ih zanimaju i pokažu sve što treba da znaju o nezi novorođenčeta do dolaska patronažne sestre, koja će nastaviti da im pomaže da se što bolje snađu u novoj ulozi. Kad god je moguće, treba u edukaciju uključiti i oca i druge članove porodice.

Manji broj akušer-babica, zajedno s medicinskim sestrama, radi na ginekološkim odeljenjima, gde pružaju osnovnu medicinsku negu koja je prilagođena posebnim potrebama žena sa bolestima reproduktivnog sistema. One, na primer, mere puls, krvni pritisak i temperaturu, posmatraju opšte stanje svojih pacijentkinja, pružaju im pomoć u svakodnevnim aktivnostima, daju lekove, sprovode neke medicinske postupke, izdaju određene upute i tome slično. Pripremaju žene na ginekološki pregled, pomažu lekaru pri uzimanju materijala za analizu, učestvuju u pripremi pacijentkinja za operacije i brinu se o njima nakon operacija.

Radni uslovi:

Opšti uslovi rada akušer-babica zavise od radnog mesta i stanja u zdravstvenim ustanovama. One rade u dnevnim i noćnim smenama, takođe, vikendom i praznicima. Godišnji odmori raspoređeni su tokom cele godine. Izložene su zarazama, stoga moraju primenjivati odgovarajuću zaštitu. Često rade u vremenskom škripcu. Većinu radnog vremena hodaju ili stoje.

Poželjne kvalifikacije i osobine:

Akušer-babice moraju biti dobre u komunikaciji, jer dobar deo njihovog posla uključuje pružanje psihološke podrške. Posebno je važno da mirno i sabrano komuniciraju s pacijentkinjama i članovima njihove porodice u okolnostima koje su obeležene visokim stepenom napetosti, iščekivanjem, nervozom i, uz sve to, preopterećenjem poslom. One moraju razumeti šta trudnoća, porođaj i novo dete znače svakoj ženi i njenoj porodici. Takođe, moraju biti svesne raznolikosti reakcija, osjećanja, raspoloženja i nedoumica koje se mogu smenjivati u kratkom, ali intenzivnom razdoblju neposredno pre, tokom i posle porođaja.

Opis zanimanja

Akušer-babica (Neonatal Nurse Practitioner)

S obzirom na uzbuđenje majki i nemogućnost verbalne komunikacije novorođenčadi, važno je da akušer-babice budu savesne u posmatranju i dobre u opažanju simptoma i znakova koji ukazuju na komplikacije. Učestvovanje u raznim medicinskim postupcima, važnost sprečavanja intrahospitalnih infekcija i poslovi povezani sa negom novorođenčeta zahtevaju spretnost. Akušer-babica mora biti sposobna samostalno da obavlja poslove iz svoje oblasti, da saraduje sa drugim članovima tima i da prepozna kada se javi problem koji prevazilazi okvire njene nadležnosti.

Osposobljavanje i zapošljavanje:

Akušer-babice se školuju u srednjim stručnim školama. Neki od stručnih predmeta jesu: anatomija, fiziologija, ginekologija, pedijatrija, socijalna medicina, zdravstvena psihologija i tome slično. Za stručni deo programa sprovodi se teorijska i praktična nastava - uglavnom u porođajnim salama i na ginekološkim odeljenjima.

U Srbiji je potražnja za akušer-babicama jako mala, a odziv kandidata je slab.